

ПРОБЛЕМИ НА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ В ОБЛАСТ МОНТАНА (РАЗВИТИЕ И СЪСТОЯНИЕ НА ЖП ГАРА ДОЛНО ЦЕРОВЕНЕ)

Божидар Димчов Цанов
bdz.pist@abv.bg

ВТУ „Тодор Каблешков”
гр. София 1574, ул. „Гео Милев” 158,
БЪЛГАРИЯ

***Ключови думи:** железопътен транспорт, гара Долно Церовене, обслужване на населението*

***Резюме:** Докладът представя резултатите от проучване на проблеми на железопътния транспорт в област Монтана – развитие, състояние и потребности на населението. Изследването обобщава факти, свързани с историята и настоящето на гара Долно Церовене, както и последствията за пътуващите от закриването ѝ. Анализирани са анкети, направени с представители на местната власт и жители на общините, обслужвани от гарата. Поставен е акцент върху незаинтересоваността на държавата в лицето на инфраструктурния мениджър и националния железопътен превозвач.*

На основата на проучването е направен репортаж с журналисти от БТВ излъчен по същата медия в централна емисия “Новини” през януари 2015 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

След приемането на първия Закон за железните пътища в Княжество България (1885 г.) започва усилено изграждане на железопътни линии, гари и спирки в България. Открити са много работни места, превозват се товари в значителни за времето си мащаби. Българският народ започва да пътува с държавната железница, защото е удобно и евтино.

Сега обаче пътниците, използващи този вид транспорт, намаляват все повече и повече. Причините са много, но най-съществените са конкуренцията с автомобилния транспорт, както и ниското качество на железопътната услуга.

В Европа правителствата стимулират, развиват и обновяват железопътния транспорт за разлика от нашата държава, която инвестира в автомобилния, като строи магистрала, пренасочва пари, предназначени за жп транспорта в други сфери, като например метрополитена. Освен това управлението на железницата вместо да прави всичко възможно да привлече пътници, ги отблъсква с действията си, като закрива гари, съкращава и премахва дейности, които са важни за финансовото състояние на компанията и са в услуга на пътуващите.

Един от примерите за безотговорността на управляващите по отношение на железниците е съдбата на гара Долно Церовене.

1. ТЕХНОЛОГИЯ НА ОБСЛУЖВАНЕ НА ПЪТНИЦИТЕ.

Железопътната гара Долно Церовене се намира на главна линия № 7 (Мездра - Видин), между спирка Габровница (бивша гара, закрыта през 2008 г.) и гара Медковец. Тя обслужва 10 населени места, в това число и един град – Вълчедръм (с население от 3 653 души).

Тази възлова за района гара е закрыта през 2008 г., заедно със съседната гара Габровница и недалечната Сталийска махала, въпреки многобройните писма от кметове, областни управители и редовни пътници изразяващи несъгласието си с това решение.

За да не бъдат ошетени хората, БДЖ – ПП наема на работа служители, които да продават билети за влаковете. Касиерите работят на консигнация, тоест взимат процент от продадените билетите. Това значи, че касиерът получава заплата на базата от разликата от продадените билети през месеца, минус процента на консигнацията. За всяка спирка процентът бе различен. За спирката в село Долно Церовене той е определен на 25 %.

Пример:

Обща сума на продадени билети на касиера : **848.70лв**

Процент на консигнация : **25 %**

Заплата на касиера : **25 % от 848.70, което е равно на 212.17 лв.**

На гарата работеха трима билетни касиери, които освен, че продаваха билети, даваха точна информация на пътниците за тяхното пътуване, поддържаха гарата и района около нея, пазеха я от набези на недоброжелателни хора. Освен тези действия консигнаторите почистваха чакалнята, а през студените зимни месеци приютяваха пътниците в канцелариите си на топло.

БДЖ не даваше никакви пари за покриване на сметките за ток, вода и други

консумативи. Сметките за електроенергията, водата и консумативите, необходими за работа, се заплащаха от билетопродавачите с техните мизерни заплати. Имаше и автобус, който ги превозваше от гарата до родните им места и обратно.

Вследствие на „далновидната“ политика на жп отговорните фактори процентът, който даваха на консигнаторите, беше намален. След това решение някои от касиерите напуснаха, а останалите по-късно бяха съкратени.

2. СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ НА НЕОБСЛУЖВАНАТА СПИРКА

С тези си "грижи" БДЖ остави майки с деца, възрастни и млади хора да мръзнат през зимата с часове пред заключените врати на чакалнята, с което се създаде дискомфорт на пътуващите. Не само че студуват хората навън през зимата, БДЖ им причинява и друго неудобство - при качването си от необслужвани спирки пътниците са принудени да преминат през цялата композиция, за да отидат в първия вагон, откъдето да си закупят превозен документ.

След закупуването на билета от началник влака, пътникът тръгва да обикаля цялата композиция, за да си намери място да седне (ако намери такова, в противен случай стои прав с часове до пристигането си). Ако пътник, качил се в друг вагон от такава спирка, бъде заловен от превозната бригада, той е длъжен да си закупи билет по завишени (по-високи) цени на билета (таблица № 4). По този начин рязко се намали желанието на хората за пътуване от тази гара. Тези пътници намериха по-комфортно решение, като предпочетоха автомобилния транспорт за превоз до желаната точка пред екологичния и по-евтин жп транспорт.

3. ДЕЙСТВИЯ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА В ЗАЩИТА НА ГАРАТА

През 2014 г. започна организирането на подписка за възстановяването на спирка Долно Церовене от необслужвана такава, като се назначат на работа билетни касиери, които да обслужват пътниците и същевременно с това да се поддържа гарата в приличен и приятен за пътниците вид. С връщането на касиерите ще бъде премахнат проблема с който всеки пътник се сблъсква на такава гара, а именно даването на точна информация за движението на влаковете и студуването на вън през зимата. Освен тези неща с това действие ще бъдат увеличени приходите от билети в железницата и ще бъде намален процента на хората пътуващи гратис, ще се спре и разрухата на гарата породена от факта, че в момента няма човек в нея, който малко или много да я поддържа, но и от страна на железницата която нехае за тези сгради, още по-малко за пътниците си, които в днешно време не са много.

В подписката участват жители от общините: Якимово и Вълчедръм, които желаят и настояват да бъде възстановена гарата, тъй като искат да ползват услугите на жп транспорта, но при нормални условия! Тоест поддържана гара, отворена чакалня за да не студуват на вън през зимата докато чакат влака и обслужващ персонал на гарата,

който да им подsigури превозните документи за пътуване, както и комфорта докато стане време за желанието от тях влак.

Населението на общините Якимово и Вълчедръм желае да им бъде осигурен автобус от БДЖ или от някоя от двете общини, с който да могат да се придвижват от и до гарата, тъй като в момента превоз до нея няма.

4. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕШАВАНЕТО НА ПРОБЛЕМА

Гореописания проблем, може да се реши, като БДЖ – „Пътнически превози“ възстанови закритите гари в областта на приходната част и върне на работа билетните касиери, с което ще се гарантира:

- ◆ комфортът на пътниците и тяхното своевременно информиране за движението на влаковете

- ◆ драстичното намаляване на пътуващите без билет, което ще се постига чрез уведомяване на превозния персонал за пътник качил се без билет

- ◆ увеличаване на пътничеството и приходите в железопътния превозвач.

Чрез откриването на закритите гари ще се:

- ◆ открият нови работни места и ще се намали безработицата,

- ◆ увеличи населението на населените места около гарите поради това, че железопътният транспорт е екологичен, комфортен и евтин, което ще повлияе на демографския проблем.

Билетните касиери не само ще събират по-качествено приходите от продадените билети, но и ще дават актуална информация на пътниците относно разписанието на влаковете, цените на билетите и друга информация, свързана с тяхното пътуване с железопътния транспорт. От услугите им ще се възползват хора от всички възрастови групи (пенсионери, учаци, работещи, семейства и др.).

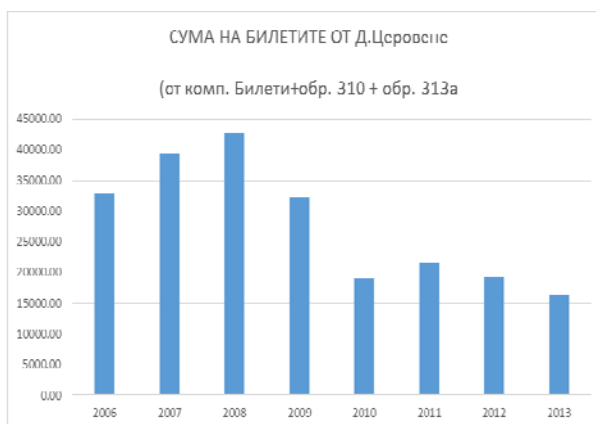
Целесъобразността на едно такова решение се определя от направената справка за приходи от билети и брой пътници пътуващи от и за гара Долно Церовене, което се вижда от таблиците и графиките, дадени по-долу.

Таблица 1

БРОЙ ПЪТНИЦИ ПЪТУВАЩИ ЗА Д.Церовене И СУМА НА БИЛЕТИТЕ (от комп. Билети+обр. 310 + обр. 313а)																
МЕСЕЦ И	ГОДИНИ															
	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	БР. ПЪТНИЦИ	СУМА	БР. ПЪТНИЦИ	СУМА	БР. ПЪТНИЦИ	СУМА	БР. ПЪТНИЦИ	СУМА	БР. ПЪТНИЦИ	СУМА	БР. ПЪТНИЦИ	СУМА	БР. ПЪТНИЦИ	СУМА	БР. ПЪТНИЦИ	СУМА
1	614	2082.00	679	2091.10	707	2869.00	488	2109.75	351	1442.85	358	1363.85	276	1112.35	13	32.80
2	517	1653.20	590	1843.90	610	2116.50	539	2065.00	309	1171.90	313	1248.65	202	844.95	16	42.25
3	685	2260.85	799	2547.55	800	2955.60	532	2098.35	512	1953.40	403	1596.25	344	1444.70	14	58.60
4	884	3002.40	1013	3522.15	854	3257.55	745	2786.75	530	2120.45	578	2259.65	487	1971.55	16	44.55
5	976	3319.25	1166	4030.55	1043	3823.35	858	3333.90	725	2833.90	612	2335.60	536	2162.55	19	46.85
6	1022	3355.85	943	3113.45	1016	3840.55	703	2755.65	619	2301.25	659	2503.25	477	1967.96	37	102.15
7	909	3005.65	1056	3560.00	1005	4101.90	725	2897.15	640	2473.95	604	2350.45	420	1746.30	37	107.65
8	960	3142.85	1077	3753.30	1027	4528.55	675	2808.90	635	2535.45	584	2285.75	521	2237.65	29	100.35
9	871	2737.90	930	3067.60	858	3388.20	633	2629.00	571	2163.45	603	2261.60	409	1511.05	13	48.00
10	915	2823.50	1097	3707.00	994	3932.65	631	2617.75	629	2337.10	598	2254.50	483	2222.05	20	50.60
11	764	2512.60	795	2685.80	611	2617.30	487	1821.70	425	1565.60	321	1168.75	350	1433.45	18	45.30
12	833	2769.00	829	3129.00	725	3134.55	572	2368.90	494	2064.30	255	1040.00	320	1264.40	19	51.95
ОБЩО:	9950	32665.05	10974	37051.40	10250	40565.70	7588	30292.80	6440	24963.60	5888	22668.30	4825	19918.96	251	731.05

Таблица 2

БРОЙ ПЪТНИЦИ ПЪТУВАЩИ ОТ Д.Церовене И СУМА НА БИЛЕТИТЕ (от комп. Билети+обр. 310 + обр. 313а)																
МЕСЕЦ И	ГОДИНИ															
	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	БР. ПЪТНИЦ И	СУМА	БР. ПЪТНИЦ И	СУМА	БР. ПЪТНИЦ И	СУМА	БР. ПЪТНИЦ И	СУМА	БР. ПЪТНИЦ И	СУМА	БР. ПЪТНИЦ И	СУМА	БР. ПЪТНИЦ И	СУМА	БР. ПЪТНИЦ И	СУМА
1	625	2585.10	651	2844.55	717	3710.60	530	3090.20	353	1828.00	340	1691.85	319	1557.25	253	1223.25
2	455	1680.90	496	1938.40	486	2179.65	418	2069.35	246	1100.30	236	984.70	174	759.25	232	984.45
3	558	2143.40	559	2204.55	636	2886.05	447	2199.18	299	1286.35	264	1255.60	238	1334.15	236	930.70
4	647	2594.90	772	3436.10	702	3389.60	599	2944.50	352	1590.05	428	1887.45	386	2076.35	263	1112.80
5	863	3474.15	1007	4438.20	977	4983.30	652	3327.35	451	2115.20	543	2355.55	396	2083.90	353	1676.40
6	794	3107.00	768	3195.25	756	3427.55	572	2719.20	415	1709.95	476	2298.90	356	1786.50	274	1362.10
7	734	2731.55	803	3750.25	792	4248.75	679	3504.35	325	1591.20	471	2487.95	349	1995.40	336	1552.10
8	852	3553.95	907	4265.65	790	4556.40	600	3002.85	376	1754.30	452	2484.30	320	1798.60	463	1745.70
9	841	3141.95	820	3392.45	835	4431.20	595	2930.95	423	1555.80	500	2245.90	406	1634.25	278	1475.90
10	750	2663.30	883	3921.15	614	3126.15	495	2223.45	357	1579.80	481	1990.85	391	1825.25	357	1705.50
11	711	2827.05	712	2991.30	626	3115.50	443	2233.20	303	1391.70	286	1278.65	259	1297.10	292	1227.65
12	618	2344.23	610	2926.55	533	2715.00	460	2204.35	300	1484.85	141	681.80	226	1099.55	272	1256.20
ОБЩО:	8448	32847.48	8988	39304.40	8464	42769.75	6490	32448.93	4200	18987.50	4618	21643.50	3820	19247.55	3609	16252.75

Фиг. 1

Фиг. 2

Броят на пътниците, заминали от гара Долно Церовене, както и приходите от билетите, може се установи чрез издадените в края на смяната сменни отчети, в които е записан броят на закупилите билети, а също така и сумата на извършените продажби.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В резултат на проучването се установи, че е разрушена нормалната инфраструктура, обслужваща интереса на населението. Проблемът би могъл да се реши, като се върне системата за обслужване на закритите гари на консигнация и се назначат на работа билетни касиери.

ЛИТЕРАТУРА:

- [1] Джалева, А., Костов, Е. и др., История на железниците в България, С., 1997
- [2] Железопътният транспорт в България 1966-1983, С., 1987
- [3] "Зад фасадата на София" - "Железница в България - Да или Не" - 19.01.2015, <https://www.youtube.com/watch?v=ibpWnJZgDvI>
- [4] Търсят се стопани за 330 малки гари в България 03.05.2014, <http://btvnovinite.bg/article/bulgaria/tarsyat-se-stopani-za-330-malki-gari-v-balgariya.html>
- [5] Цанов Б., Разширен репотаж за гара Долно Церовене, подготвен за излъчване

PROBLEMS OF RAILWAY TRANSPORT IN MONTANA DISTRICT (DEVELOPMENT AND STATE OF STATION DOLNO TSEROVENE)

Bozhidar Dimchov Tsanov
bdz.pist@abv.bg

Todor Kableshkov University of Transport
158 Geo Milev Street, Sofia 1574,
BULGARIA

Key words: *railway transport, station of Dolno Tserovene, service of population*

Abstract: *The paper presents the results of a study on the problems of rail transport in Montana district - a development condition and needs of the population: development, state and problems of services offered to population. The study summarizes facts related to the history and present of the station of Dolno Tserovene and the consequences for travelers after being closed. The surveys made with local officials and residents of the municipalities served by the station are analyzed. It has been emphasized on disinterest of the authorities represented by the infrastructure manager and the national rail operator. This study was used as a basis of a report broadcasted on the main bTV news programme in January 2015*